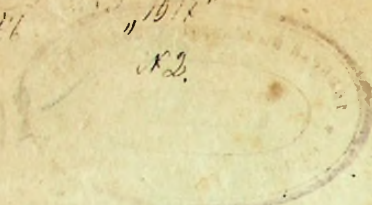

109
324
"1917"
К. 2.

ВІЛЬНА

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Укр. Шк. Шк. Шк.

20360

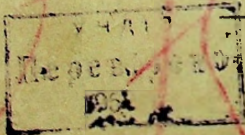
Орган Всеукраїнської Учительської Спілки.

№ 2. X

З М І С Т:

Єдина школа II. X.—Кілька слів про організацію народної Освіти С. Черкавця.—Соціалізація народної Освіти Я. Чепухи.—Принципи українознавства: В. Сучинського.—Початкова Освіта О Руссова.—Організація народних хорів на Україні О. Прихоська.—Про виучу школу на

Україні І. Юцишина.—Огляд життя середньої школи О. Доронкевича.—Про вищі українські школи на Україні Ф. Сучинського.—З діяльності Секретаріату Народної Освіти.—Хроніка.—Критика.—Вібіліографія.—Нові книги, які надійшли до редакції.—Од контори.

Рік перший.

1917 р.

Жовтень.

З діяльності Секретаріату Народньої Освіти.

Про інструкторів шкільної освіти.

До земств і міст.

Організація нової вільної демократичної школи, яку б любив народ і піддержував, довіряється на земське самоврядування.

Велика творча роля в цій роботі випадає на долю шкільних інструкторів, завдання яких буде не тільки педагогічне

керування учителями, але й поширення в народі інтересу до школи, до її організації та поліпшення.

Цілком підготованих для такої відповідальної ролі осіб, близьких до народу і свідомих у справжніх потребах краю, небагато.—Обсяг їх діяльності не вироблено.

Секретарство Народньої Освіти дбає в цей час про організацію підготування інструкторів, а також про певну інструкцію для них.

З другого боку, остаточно не розв'язано ще питання і про порядок обрання та призначення інструкторів.

При розв'язанні цього питання буде прийнято на увагу постанову 2 Всеукраїнського Учительського З'їзду в Києві про те, що інструктори, по згоді з шкільними радами, затверджуються через Секретарство Народньої Освіти.

Від перших кроків інструкторів залежить напрямок народньої школи на Україні.—Але тут можлива вказана вище невідповідальність між творчими завданнями інструкторів та їх підготовкою, як через недостачу кандидатів, так і через невизначеність питання про їх обрання чи призначення.

Тому Секретарство Народньої Освіти звертається з проханням до міських та земських самоврядувань:

1. Лічити уже призначених без зносин з Секретарством інструкторів тимчасово виконуючими обов'язки, поки не визначиться певний круг їх діяльності, необхідний освітний ценз, стаж та підготовка.

2. З приводу вибору та призначення на цю посаду входити в порозуміння з Секретарством.

Генеральний Секретарь Народньої Освіти *С. Стешенко*.

Генеральний Секретарь Народньої Освіти звернувся до земських і міських управ з таким циркуляром:

Центральне Бюро Всеукраїнської Учительської Спілки зверталось 8-го вересня 1917-го року до Генерального Секретаря по Народній Освіті з проханням перевести в життя постанову з'їзду делегатів всеукраїнської учительської спілки від 13—15-го серпня про поліпшення матеріального становища учителя.

Ці постанови такі:

1) З'їзд визнає, що основне жалування учителя низчої-початкової школи повинно бути не менше 150-карбованців на місяць, крім помешкання і освітлення.

2) Через кожен рік служби повинні бути надбавки в розмірі 5% основного жалування до подвоєння його.

Увага. На процентні надбавки зараховуються всі роки учительської праці у всіх типах шкіл.

3) Штати вищих початкових шкіл та гімназій необхідно збільшити в зв'язку з дорожнечою життя не менше як на 40%.

4) За додаткові роботи установити таку плату: а) за завідування однокласною і двокласною школою 240-карбованців на рік, 3-х класною 300-карбованців, в) за гімнастику та завідування бібліотекою по 120-карб. на рік.

5) Церковно-парафіяльні школи необхідно, якомога швидше, прирівняти в матеріальному становищі до інших початкових шкіл.

Оригінал підписали: Голова центрального бюро С. Русова, Секретарь Л. Білецький.

Уважаючи цілком справедливими вимоги з'їзду делегатів В. У. С., пропонуємо всім установам і органам, які видають справи низчої і середньої школи на Україні, зробити відповідні заходи з тим, щоб наново установлені норми утримання учителів було переведено в життя з цього 1917—18 року.

Про відповідні постанови Генеральний Секретарь просить в свій час повідомити його.

До справи українізації середньої школи. Генеральний секретарь народної освіти І. Стещенко розіслав всім директорам середніх і вищих початкових шкіл на Україні такого циркуляра:

„Вимогами власного історичного життя та подіями революції український народ на його землі поставлено на ступінь народів державних. Мова його має бути офіційною, урядовою, і з нею має бути знайомий кожен громадянин України.

З огляду на те, Генеральний Секретаріат України визнає принципово потрібним, щоб в усіх середніх та вищих початкових школах, які користуються державними правами, були заведені предмети: українська мова і література, історія та географія України.

Ті ж предмети без обтяжування учнів зайвими годинами, повинно бути заведено і в біжучому шкільному році, коли знайдуться учителі, що можуть ті предмети викладати. Програми українознавства і зміни роспису уроків вироблені Київською шкільною округою, розглядаються Генеральним Секретаріатом та міністерством освіти і незабаром будуть оголошені в друку.

В тих програмах педагогічні Ради можуть робити технічні зміни, а де на місяць вироблено свої програми, можна їх тимчасово здійснити, не дожидаючись офіційної програми, але надіслати її Секретаріату.

Генеральний Секретаріат також вважає бажаним, щоб уже з цього року, коли знайдуться учителі, в школах з більшістю учнів-українців, навчання провадилось українською мовою з забезпеченням прав національних меншостей.

Для цього можливо робити паралельні класи, або призначити одну з середніх шкіл для тієї чи іншої національності:

Доводячи це до Вашого відома, прошу приступити до здійснення наказу Генерального Секретаріату і потім повідомити про те, в якій мірі цю пропозицію Секретаріату виконано, щоб він з свого боку міг допомогти справі педагогічними силами, які є в його розпорядженні“.

Де українців поза межами України сущих. Від Генерального секретаря народної освіти. Тяжка неволя порозгонила людей з України по всіх світах,—чужими мліяхами в чужі землі, люде ішли шукати кращої долі.

Тяжка була путь, але люде наші поборювали труднощі, і от маємо людоу наших всюди: в Самарщині, в Саратовщині на Зеленому Клину, на Кавказі, за Каспієм, та по інших місцях.

Багато з виселенців знайшли справді кращі умови життя, знайшли дешеву землю, приклали до неї певної праці і збулися злиднів, що опанували ними на батьківській землі.

Але ж, одірвані від України, вони або забувають про рідний край та робляться покручами, або тяжко сумують, не маючи змоги вернутися до рідних осель, згубивши до них шлях свій. Що ж їм у цім становищі робити?

Тепер на Україні сяє сонце волі, краща доля усміхнулась нашому народові і от, до вас, земляки, ми можемо тепер звернутись вільно. Ми і звертаємось тепер з словом втіхи, з порадою, як жити всім нашим людем єдиним життєм хоч і не в одному краю.

Люде єднуються в один народ не тільки тим, що живуть в одній землі,—їх єдиє також мова, стародавній батьківський звичай, та шукання одної правди. Коли вже так судилося, що розійшлися ми по різних краях, то дбаймо, щоб не згубити ознак народу нашого, памятаймо, хто ми й звідкіля, яких батьків діти.

В єднанні всіх сил наших людоу будемо творити дальше життя, тоді піде не викоріниться рід наш і не посміються над нами чужі люде, що досі нашу мову, наш звичай, нашу правду вважали за ніщо.

Це єднання дасть нам перш за все рідна школа. Тепер на Україні наука йтиме на рідній українській мові. Дбайте ж і ви про рідну освіту, відкривайте у себе школи на рідній мові.

Про всі відкриті українські школи сповіщайте нас і ми вам допоможемо, щоб по тих школах була добра наука. Коли вам треба мати школу, а вам того не даватимуть, сповіщайте нас і про те; охороняючи на Україні права інших народів, що розселились по-між нашим людом, ми подбаємо, щоб і нам чужі люде не робили лиха.

Єднанням та єдиними силами добуваймо кращу долю всьому нашому народові, де б він не жив,—чи на землі своїх предків, нашій і вашій Україні, чи на чужій далекій землі.

Генеральний секретарь Ів. Стешенко.